

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU

P U Z O N

SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA NR 1

IM. ST. WIECHOWICZA

W KRAKOWIE

Kraków 2023

opracowanie mgr Grzegorz Salamon

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego Na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych na podstawie art. 47 ust. 1a i 4a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900)

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

Spis treści

WSTĘP

- I. CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE
- II. CELE KSZTAŁCENIA-WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
- III. TREŚCI NAUCZANIA ZAGADNIENIA TECHNICZNE, SPOSOBY REALIZACJI
 - Cykl czteroletni
 - Cykl sześcioletni
 - Komentarz dotyczący treści nauczania i literatury
- IV. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ, ROLA I KRYTERIA OCENY UCZNIĄ
- V. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA
- VI. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI W SZKOLE I STOPNIA

WSTĘP

Nauka gry na instrumencie w szkole muzycznej ma charakter indywidualnej pracy z uczniem.

Taka forma kontaktów wymaga aktywnego i elastycznego dostosowania metod i technik nauczania do indywidualnych możliwości, zdolności ucznia, wieku oraz rozwoju fizycznego.

Materiał nauczania jest skonstruowany zgodnie z nową podstawą programową, daje uczniowi możliwość zdobycia podstawowych umiejętności instrumentalnych. Tworząc program nauczania zrezygnowałem z opisu przewidywań w postępie, jakie powinien osiągnąć uczeń na poszczególnych etapach nauczania klas i cykli, za wyjątkiem klas pierwszych obu cykli.

Czas osiągnięcia poszczególnych etapów szczególnie od klasy drugiej jest różny u każdego ucznia i zależy od jego uzdolnień oraz systematycznej pracy. Celem nauczania są efekty kształcenia na koniec nauki w szkole I stopnia (przedstawione w pkt.5).

Każdy uczeń kończący naukę w szkole I stopnia powinien określone cele spełniać. Przedstawione treści nauczania; podstawy, warsztat, technika ćwiczenia oraz zaproponowana literatura należy traktować jako zadania i sposoby osiągnięcia celu.

W przypadku uczniów o wyższych uzdolnieniach niż średnie, zdobywanie umiejętności poszczególnych etapów będzie następowało szybciej a rolą nauczyciela jest elastyczny dobór odpowiednich ćwiczeń, zadań, treści dydaktycznych i literatury.

Nauczyciel realizujący program powinien aktywizować ucznia, poprzez dobór tematów interesujących ucznia i mobilizujących go do pracy.

Uczeń musi mieć przekonanie, że przez systematyczną i prawidłową pracę jest w stanie zrealizować stawiane przed nim wymagania.

Przedstawione są również efekty kształcenia po zakończeniu nauki w szkole muzycznej I stopnia.

Wykształcenie uzyskane przez absolwenta szkoły I stopnia przygotowuje go do muzykowania zespołowego, czynnego uczestnictwa w tzw. amatorskim życiu muzycznym, świadomego odbioru muzyki oraz kontynuacji nauki w szkole II stopnia

I. CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE

1. Przystwojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – puzonu

- zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;
- historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;
- budowa i pielęgnacja instrumentu;
- technika wykonawcza.

2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

- aparat gry;
- technika gry;
- interpretacja, terminologia, notacja muzyczna;
- samodzielna praca;
- współpraca.

3. Prezentacja publiczna.

- praktyka estradowa;
- prezentacja w mediach cyfrowych.

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

- rozwój artystyczny i zawodowy;
- etyka zawodowa.

II. CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Przystwojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – puzonu

a). zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Uczeń :

- określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
- omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.

b). historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu. Uczeń:

- omawia w zarysie historię puzonu i jego odmiany;
- wymienia reprezentatywne utwory puzonowe oraz ich kompozytorów z różnych epok;
- wymienia wybitnych puzonistów o znaczącym dorobku artystycznym.

c). budowa i pielęgnacja instrumentu. Uczeń :

- nazywa elementy puzonu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji;
- wymienia odmiany puzonów, klasyfikując je pod względem wielkości, wyposażenia i skali;
- orientuje się w rodzajach ustników i zależnościach z tym związanych;
- wyjaśnia zasadę działania mechanizmu suwakowego i kwartwentylowego.

d). technika wykonawcza. Uczeń:

- omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na puzonie;
- opisuje możliwości techniczne instrumentu;
- określa pozycje suwaka puzonowego oraz nazywa dźwięki na poszczególnych pozycjach;
- wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.

2. Wychowanie umiejętności gry na instrumencie.

a). aparat gry. Uczeń:

- prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia;

- kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk podczas gry.

b). technika gry;

- stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;

- posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji;

- dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów;

- stosuje poprawną koordynację suwaka z właściwą pracą języka;

- stosuje technikę buzzingu (bzyczenia) oraz gry na ustniku;

- dysponuje prawidłową emisją dźwięku.

c). interpretacja, Uczeń

- interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;

- wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.

d). specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna; Uczeń

- posługuje się specjalistyczną terminologią;

- realizuje zasady notacji muzycznej;

- czyta nuty a vista.

e). samodzielna praca. Uczeń :

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;

- realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;

- kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;

- potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;

- stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;

- stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego;

- korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;

- planuje i organizuje systematyczną pracę.

e). Współpraca. Uczeń :

- realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
- dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii;
- współpracuje z akompaniatorem.

3. Prezentacja publiczna.

a). praktyka estradowa. Uczeń :

- koncentruje się podczas występu;
- opanowuje tremę;
- stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
- wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.

b). prezentacja w mediach cyfrowych.

- korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
- obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

a). rozwój artystyczny i zawodowy. Uczeń :

- analizuje własne kompetencje;
- aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
- wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności;
- dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

b). etyka zawodowa.

- przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.

III. TREŚCI NAUCZANIA ZAGADNIENIA TECHNICZNE, SPOSOBY REALIZACJI

CYKL CZTEROLETNI

KLASA I

Podstawy , warsztat oraz sposoby realizacji

Historia i pochodzenie instrumentu, różne odmiany, budowa, nauka jego pielęgnacji i konserwacji.

Pierwszy kontakt z instrumentem, prawidłowa postawa, zasady trzymania puzonu i suwaka oraz poruszania nim.

Nauka pozycji, uszeregowanie dźwięku w poszczególnych alikwotach.

Ćwiczenia przygotowujące prawidłowy oddech, rurki, kartka, tzw. „zupa”, ćwiczenia oddechowe z piłką.

Ćwiczenia na ustniku i na kółeczku – bziuczenie oraz łączenie dźwięku w legatach.

Nauka prawidłowej koordynacji powietrza, ataku języka i suwaka.

Intonacja.

Gamy bemolowe, pasaże, ćwiczenia przedęciowe non legato ewentualnie legato od góry w dół.

Literatura.

F. Kwiatkowski – „Nowa szkoła na puzon”(jako wprowadzenie do budowy instrumentu pozycjepublikacja bogata w ilustracje);

P. Malton – „Szkoła na puzon”; zeszyt I

Ed Sueta – „Band method”;

Proste utwory z akompaniamentem np.:

F. von Flotow – „Ah so pure”;

Flow Gently

W.A>Mozart –Głos trąby

Anonim-Pieśń z XVII,XVIII wieku

P.Czajkowski Hurdy Gurdy

E.Ward Walc

Przewidywane osiągnięcia na koniec klasy pierwszej – uczeń ma prawidłową postawę, dobrze trzyma instrument i porusza suwakiem,

Potrafi wydobyc stabilny intonacyjnie dźwięk

Bierze oddech w sposób naturalny i potrafi bez zatrzymania powietrza rozpocząć dźwięk z użyciem pracy języka

Posiada skalę od B-b (d)

Gra gamy i przedęcia w zakresie jednej oktawy

Zna notacje w kluczu basowym i odpowiadające nutom pozycje suwaka

Pewnie rozpoczyna dźwięk.

KLASA II

Zagadnienia warsztatowe .sposoby realizacji

Doskonalenie oddechu -ćwiczenia na rurkach i spirometrze.

Praca nad emisją dźwięku -ćwiczenia na kółeczku i ustniku.

Doskonalenie muskulatury -ust ćwiczenia p < f > p.

Doskonalenie płynności skali-gamy

Artykulacji staccato i legato. długie dźwięki, ćwiczenia na sylabach 'tu' „ta”

Pamięć muzyczna - czytanie a'vista.

Skala od As do d1 (f1)

Gamy durowe i molowe, pasaże, ćwiczenia przedęciowe staccato i legato na schematach.

Literatura.

F. Kwiatkowski – „Nowa szkoła na puzon”;

R.M.Endresen- Etiudy

P. Malton – „Szkoła na puzon”; zeszyt I, II

W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;

C. Philips – Klasyczny i romantyczny album na puzon;

J. Hasse - Dwa tańce;

C.Barrat-Menuet

L.B.Smith-Camping Out

H.A.Vandercook-Ruby

-Emerald

Proste utwory z akompaniamentem w umiarkowanym tempie eksponujące emisję i brzmienie, proste duety.

KLASA III

Zagadnienia warsztatowe.

Doskonalenie elementów emisji, dźwięku, oddechu z klasy II (spirometr, kółko, ustnik).

Doskonalenie techniki suwaka- staccato suwakowe.

Doskonalenie staccata oraz legata bez języka również na etiudach i utworach.

Stopniowanie dynamiki z zachowaniem brzmienia.

Doskonalenie pamięci muzycznej, czytanie a'vista, labilność estradowa.

Gamy dur i moll (gamy równoległe)+ pasaże I, V, VII st., tercje, wybrane gamy przez dwie oktawy w progresji gamowej. Ćwiczenia przedściowe na schematach

Doskonalenie strojenia kontroli i korekty podczas gry zespołowej

Nauka umiejętności słyszenia harmonicznego

Literatura.

P. Malton – „Skoła na puzon”;

W. Błazewicz – Etiudy zeszyt 1;

R.M.Endresen- Etiudy

.S.Hering- Etiudy

J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-10;

F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;

B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);

G. Levin – „Pieśni”

N.Baklanowa-Mazurek

S. Gordon – Icebarg;

M. Glierd – „Pieśni”;

C. Johnson – „Monophonic mural”;

V. Cook – “Garnet”; inne o

podobnym stopniu trudności

KLASA IV

Zagadnienia warsztatowe ,sposoby realizacji

Doskonalenie zagadnień warsztatowych, technicznych z poprzednich lat: brzmienie, sprawność techniczna, intonacja.

Ćwiczenia oddechowe i na ustniku.

Artykulacje pośrednie i legato na utworach i etiudach.

Praca nad początkiem dźwięku na spirometrze

Doskonalenie staccato suwakowego.

Pamięć muzyczna, muzykalność i labilność estradowa.-śpiewanie materiału nutowego

Doskonalenie strojenia kontroli i korekty podczas gry zespołowej

Nauka umiejętności słyszenia harmonicznego

Umiejętność dopasowania artykulacyjnego

Nauka elementów wykonawczych w zespole (tempo ,intonacja ,artykulacja ,dynamika, frazowanie, oddech

Skala od F (Es) do g1

Gamy durowe i molowe, pasaże, tercje, gamy w progresji, schematy rytmiczne na gamach – zwiększanie tempa. Ćwiczenia przedęciowe.

Literatura.

R.M.Endresen- Etiudy

.S.Hering- Etiudy

W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;

J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-20;

F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;

V. Cook – “Garnet”;

_ Topaz

-Opal

-Ametyst

-Sapphire

-Diamond

-Pearl

B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);

G. Levin – „Pieśni”;

C. Johnson – „Monophonic mural”

K. Kurpiński – „Cavatina”;

H. Purcel- „Suita angielska”;

A. Paudert – „Aria”;

A. Smith – „Karnawał wenecki”;

inne o podobnym stopniu trudności

Literatura kameralna

L.Cecil- Kwartety

A.Silvestri-Duety puzonowe

-utworki ,kolędy w opracowaniu na duet ,trio

CYKL SZEŚCIOLETNI

KLASA I

Podstawy , warsztat oraz sposoby realizacji

Historia i pochodzenie instrumentu, różne odmiany, budowa, nauka jego pielęgnacji i konserwacji.

Pierwszy kontakt z instrumentem, prawidłowa postawa, zasady trzymania puzonu i suwaka oraz poruszania nim.

Nauka pozycji, uszeregowanie dźwięku w poszczególnych alikwotach.

Ćwiczenia przygotowujące prawidłowy oddech, rurki, kartka, tzw. „zupa”.

Ćwiczenia na ustniku i na kółeczku – bziuczenie oraz łączenie dźwięku w legatach.

Nauka prawidłowej koordynacji powietrza, ataku języka i suwaka.

Przewidywane osiągnięcia na koniec klasy pierwszej –uczeń ma prawidłową postawę, dobrze trzyma instrument i porusza suwakiem,

Potrafi wydobyc stabilny intonacyjnie dźwięk

Bierze oddech w sposób naturalny i potrafi bez zatrzymania powietrza rozpocząć dźwięk z użyciem pracy języka

Posiada skalę od B-b (d)

Gra gamy i przedęcia w zakresie jednej oktawy

Zna notacje w kluczu basowym i odpowiadające nutom pozycje suwaka

Pewnie rozpoczyna dźwięk.

Gamy bemolowe, pasaże, ćwiczenia przedęciowe non legato ewentualnie legato od góry w dół.

Literatura.

F. Kwiatkowski – „Nowa szkoła na puzon”;

P. Malton – „Szkoła na puzon”;

Ed Sueta – „Band method”;

Proste utwory z akompaniamentem np.:

F. von Flotow – „Ah so pure”;

Flow Gently

W.A.Mozart –Głos trąby

Anonim-Pieśń z XVII,XVIII wieku

P.Czajkowski Hurdy Gurdy

E.Ward Walc

KLASA II

Zagadnienia warsztatowe .sposoby realizacji

Doskonalenie oddechu -ćwiczenia na rurkach i spirometrze.

Praca nad emisją dźwięku -ćwiczenia na kółeczku i ustniku.

Doskonalenie muskulatury -ust ćwiczenia p < f > p.

Doskonalenie płynności skali-gamy

Artykulacji staccato i legato.

Pamięć muzyczna - czytanie a'vista.

Doskonalenie biegłości i precyzji suwaka – intonacja.

Technika.

Gamy durowe i molowe, pasaże, ćwiczenia przedęciowe staccato i legato na schematach.

Literatura.

F. Kwiatkowski – „Nowa szkoła na puzon”;

R.M.Endresen- Etiudy

P. Malton – „Szkoła na puzon”;

W. Błazewicz – Etiudy zeszyt 1;

C. Philips – Klasyczny i romantyczny album na puzon;

J. Hasse - Dwa tańce;

C.Barrat-Menuet

L.B.Smith-Camping Out

H.A.Vandercook-Ruby

-Emerald

Proste utworki z akompaniamentem w umiarkowanym tempie eksponujące emisję i brzmienie, proste duety.

KLASA III

Zagadnienia warsztatowe.

Doskonalenie elementów emisji, dźwięku, oddechu z klasy II (spirometr, kółko, ustnik).

Doskonalenie techniki suwaka- staccato suwakowe.

Doskonalenie staccata oraz legata bez języka również na etiudach i utworach.

Stopniowanie dynamiki z zachowaniem brzmienia.

Doskonalenie pamięci muzycznej, czytanie a'vista, labilność estradowa

Gamy dur i moll+ pasaże I, V, VII st., tercje, wybrane gamy przez dwie oktawy w progresji gamowej.
Ćwiczenia przedęciowe na schematach

P. Malton – „Szkoła na puzon”;
W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;
R.M.Endresen- Etiudy
.S.Hering- Etiudy
J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-10;
F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;
G. Levin – „Pieśni”
N.Baklanowa-Mazurek
S. Gordon – Icebarg;
M. Glierd – „Pieśni”;
C. Johnson – „Monophonic mural”;
V. Cook – “Garnet”;

KLASA IV

Zagadnienia warsztatowe. sposoby realizacji

Doskonalenie zagadnień warsztatowych, technicznych z poprzednich lat: brzmienie, sprawność techniczna, intonacja.

Ćwiczenia oddechowe i na ustniku.

Artykulacje pośrednie i legato na utworskach i etiudach.

Praca nad początkiem dźwięku na spirometrze

P. Malton – „Szkoła na puzon”;
W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;
R.M.Endresen- Etiudy
.S.Hering- Etiudy
J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-10;
F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;
B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);

G. Levin – „Pieśni”

N. Baklanowa-Mazurek

S. Gordon – Iceberg;

M. Glierd – „Pieśni”;

C. Johnson – „Monophonic mural”;

V. Cook – “Garnet

Doskonalenie staccato suwakowego.

Pamięć muzyczna, muzykalność i labilność estradowa.-śpiewanie materiału nutowego

Doskonalenie strojenia kontroli i korekty podczas gry zespołowej

Nauka umiejętności słyszenia harmonicznego

Umiejętność dopasowania artykulacyjnego

Nauka elementów wykonawczych w zespole (tempo, intonacja, artykulacja, dynamika, frazowanie, oddech)

KLASA V

Zagadnienia warsztatowe, sposoby realizacji

Doskonalenie zagadnień warsztatowych, technicznych z poprzednich lat: brzmienie, sprawność techniczna, intonacja.

Ćwiczenia oddechowe i na ustniku.

Artykulacje pośrednie i legato na utwórkach i etiudach.

Praca nad początkiem dźwięku na spirometrze

Doskonalenie staccato suwakowego.

Pamięć muzyczna, muzykalność i labilność estradowa.-śpiewanie materiału nutowego

Doskonalenie strojenia kontroli i korekty podczas gry zespołowej

Nauka umiejętności słyszenia harmonicznego

Umiejętność dopasowania artykulacyjnego

Nauka elementów wykonawczych w zespole (tempo, intonacja, artykulacja, dynamika, frazowanie, oddech)

Skala od F (Es) do f1

Gamy durowe i molowe, pasaże, tercje, gamy w progresji, schematy rytmiczne na gamach – zwiększanie tempa. Ćwiczenia przedęciowe.

Literatura.

R.M.Endresen- Etiudy

.S.Hering- Etiudy

W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;

J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-20;

F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;

V. Cook – “Garnet”;

_ Topaz

-Opal

-Ametyst

-Sapphire

B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);

G. Levin Levin – „Pieśń”

KLASA VI

Zagadnienia warsztatowe. sposoby realizacji

Doskonalenie zagadnień warsztatowych, technicznych z poprzednich lat: brzmienie, sprawność techniczna, intonacja.

Ćwiczenia oddechowe i na ustniku.

Artykulacje pośrednie i legato na utworach i etiudach.

Praca nad początkiem dźwięku na spirometrze

Doskonalenie staccato suwakowego.

Pamięć muzyczna, muzykalność i labilność estradowa.-śpiewanie materiału nutowego

Doskonalenie strojenia kontroli i korekty podczas gry zespołowej

Nauka umiejętności słyszenia harmonicznego

Umiejętność dopasowania artykulacyjnego

Nauka elementów wykonawczych w zespole (tempo, intonacja, artykulacja, dynamika, frazowanie, oddech)

Skala od F (Es) do g1(b1)

Gamy durowe i molowe, pasaże, tercje, gamy w progresji, schematy rytmiczne na gamach – zwiększanie tempa. Ćwiczenia przedęciowe.

Literatura.

R.M.Endresen- Etiudy

.S.Hering- Etiudy

W. Błazewicz – Etiudy zeszyt 1;

J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-20;

F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;

V. Cook – “Garnet”;

_ Topaz

-Opal

-Ametyst

-Sapph

-Diamond

-Pearl

B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);

G. Levin – „Pieśni”;

C. Johnson – „Monophonic mural”

K. Kurpiński – „Cavatina”;

H. Purcel- „Suita angielska”;

A. Paudert – „Aria”;

A. Smith – „Karnawał wenecki”; J.Guy

Ropartz – ‘Andante i Allegro’ inne o

podobnym stopniu trudności

Literatura kameralna

L.Cecil- Kwartety

A.Silvestri-Duety puzonowe

-utworki ,kolędy w opracowaniu na duet ,trio

inne o podobnym stopniu trudności

KOMENTARZ DOTYCZĄCY TREŚCI NAUCZANIA I LITERTURY

Przedstawione treści nauczania zestawu ćwiczeń, zagadnienia techniczne i warsztatowe, uczeń poznaje już w pierwszej klasie. Pomagają uczniowi zaakceptować instrument, poznać jego „wyjątkowość”, możliwości techniczne i dostarczają tym samym wiele satysfakcji.

Przykładowe ćwiczenia oddechowe czy tak zwane „na ustniku” są niezbędne podczas całego okresu kształcenia. Naturalnie zmienia się ich stopień trudności i intensywność. Służą uzyskaniu nawyków oddechowych i brzmieniowych ale też pełnią rolę kontrolną.

Istotnym elementem każdej lekcji jest również zestaw ćwiczeń rozgrzewających, podczas których nauczyciel kontroluje poprawność podstawowych elementów warsztatowych i przygotowuje ucznia do pracy nad nowymi zadaniami.

Działania podejmowane przez nauczyciela w obszarze opanowania podstawowych umiejętności gry na puzonie muszą być powiązane w logiczny i przemyślany ciąg. Nowy materiał nauczania przedstawiony uczniowi musi uwzględniać umiejętności ucznia już zdobyte oraz wprowadzać nowe elementy techniczne, umożliwiające planowy rozwój. Program musi być atrakcyjny dla ucznia. pod względem repertuaru i treści .Należy zachować odpowiednie proporcje między materiałem ćwiczeniowym,(np. etudy) na którym uczeń zdobywa umiejętności warsztatowo – wykonawcze i materiałem „repertuarowym”, na którym uczeń przyswaja sobie obok umiejętności technicznych także umiejętności interpretacyjne – wykonawcze.

Przykładowe pozycje z literatury puzonowej i kameralnej umieszczone w programie nauczania nie wyczerpują wszystkich dostępnych i możliwych pozycji nutowych.

Rola nauczyciela i szkoły jest ustawicznie wzbogacanie zasobów nutowych o nowe interesujące i przydatne publikacje.

IV. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ, ROLA I KRYTERIA OCENY UCZNIĄ

Sposób oceniania ma wpływ na stosunek ucznia do przedmiotu, a więc także na efektywność nauczania. W opinii nauczycieli ocenianie kształtujące motywuje dzieci do dalszej, skutecznej nauki. Należy docenić wszelką aktywność ucznia oraz wziąć również pod uwagę wysiłek wkładany przez niego w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć artystycznych.

Do najważniejszych kryteriów oceny należy zaliczyć:

- stopień spełnienia wymagań edukacyjnych w danym roku nauki (postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych, muzycznych), - pilność i systematyczność ucznia w nauce,
- jakość wykonań artystycznych.

Formy sprawdzania:

- popisy (audycje klasowe, sekcyjne, szkolne, pozaszkolne, koncerty),
- przesłuchania,
- egzaminy,
- konkursy (szkolne, regionalne, ogólnopolskie, międzynarodowe),
- dokonywanie nagrań z występów ucznia i analizowanie stopnia zrealizowanych przez niego założeń artystycznych.

Ponadto ocenie przez pedagoga podlega również:

- poziom przygotowania się ucznia do zajęć (sprawdzenie i ocena pracy domowej),
- aktywność ucznia podczas zajęć .

Pracę ucznia ocenia się według następujących kryteriów:

- **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, będący laureatem konkursów i przesłuchań, prezentuje grę bezbłędną muzycznie i technicznie oraz ciekawą artystycznie. Ponadto wykazuje się nienaganną i wzorową postawą w zakresie kultury osobistej oraz poszanowania instrumentów i mienia szkolnego,
- **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który prezentuje grę bezbłędną technicznie i muzycznie, opanował zakres materiału obowiązujący w danej klasie wykonał program w całości z pamięci,
- **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował materiał nauczania danej klasy według obowiązującego programu, i prezentuje grę poprawną technicznie i muzycznie,
- **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który wykonał program z niedociągnięciami muzyczno–technicznymi, intonacyjnymi i pamięciowymi, lecz opanował grę na instrumencie umożliwiającą postępy w dalszej nauce przy systematycznej pracy,
- **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum programowego w danej klasie, jego wykonanie utworów charakteryzuje się brakami techniczno–muzycznymi, jednak nie wykluczającymi postępów przy dalszej systematycznej pracy,
- **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum materiału przewidzianego w programie nauczania danej klasy oraz nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczno – artystyczny nawet przy intensywnej pracy.

Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci. W przypadku niespełnienia tego wymagania jego ocenę obniża się o jedną notę niżej.

V. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA

W procesie kształcenia na instrumentach dętych (puzon) wykorzystuje się przyrządy stymulujące i kontrolujące prawidłowy oddech. Proste rurki, spirometry różnych konstrukcji, ustniki otwarte, przyrządy antydociskowe itp. Szkoła powinna posiadać odpowiednie instrumentarium niezbędne do realizacji treści zawartych w programie. Instrumenty mniejsze o lekkiej wadze (również plastikowe) przydatne w nauce uczniów pierwszych klas cyklu sześcioletniego. Specjalne tak zwane łapki odciążające lewą rękę. Uczeń powinien posiadać instrument do ćwiczeń w domu.

Sale powinny być wyposażone w pomoce dydaktyczne, m.in. pulpity, krzesła, lustro.

Biblioteka szkolna powinna posiadać niezbędne do nauki pozycje literatury puzonowej i kameralnej.

VI. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI W SZKOLE I STOPNIA

Uczeń:

- szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów,
- przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego, oraz innych przepisów prawa związanych z: ochroną dóbr kultury;
- posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym i kulturalnym;
- zna historię swojej dziedziny artystycznej;
- zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
- kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
- podejmuje inicjatywy wynikające z rozwijania pasji muzycznej;
- publicznie prezentuje swoje dokonania artystyczne;
- gra na instrumencie, posługując się prawidłowo aparatem gry;
- czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym mu wykonanie a vista nieskomplikowanych utworów muzycznych;
- wykorzystuje umiejętności i wiedzę ogólnomuzyczną w zakresie niezbędnym do zrozumienia i wykonywania utworów;
- świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;

- ocenia jakość wykonywanych zadań;
- pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy tej pracy;
- komunikuje się i współpracuje z członkami zespołu;
- buduje relacje oparte na zaufaniu;
- prezentuje postawę proaktywną;
- organizuje swoją pracę indywidualną;
- systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- wykorzystuje techniki informacyjne i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych, do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności;
- konsekwentnie dąży do celu;
- planuje swój rozwój artystyczny i zawodowy;
- przewiduje skutki podejmowanych działań;
- stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem;
- jest świadomy swoich możliwości.